Suomen tuomariliitto

EDUSKUNNAN LAKIVALIOKUNNALLE

Asia: HE 226/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rikoslain 25 luvun 9 §:n muuttamisesta

Lakivaliokunta on pyytänyt Tuomariliitolta kirjallista asiantuntijalausuntoa.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että laittoman uhkauksen syyteoikeutta koskevaa säännöstä muutetaan niin, että teko olisi virallisen syytteen alainen, jos laiton uhkaus kohdistuisi henkilöön hänen työtehtävänsä vuoksi eikä rikoksentekijä kuulu työpaikan henkilöstöön. Syyttäjä saisi nostaa syytteen laittomasta uhkauksesta myös, jos teko on kohdistunut henkilöön hänen julkisen luottamustehtävänsä vuoksi. Tuomariliitto kannattaa ehdotusta. Tuomariliiton tavoitteena on ollut, että laiton uhkaus tulee virallisen syytteen alaiseksi silloin, kun se kohdistuu virkamieheen tämän työtehtävän vuoksi.

Esityksellä on liittymäkohta pääministeri Marinin hallitusohjelmassa asetettuun tavoitteeseen puuttua nykyistä vahvemmin järjestelmälliseen sananvapautta uhkaavaan häirintään, uhkailuun ja maalittamiseen.

Tuomariliiton tavoitteena on, että virkamiehiin kohdistuva epäasiallinen vaikuttaminen eli niin sanottu maalittaminen kriminalisoidaan erillisellä rangaistussäännöksellä ja että se säädetään virallisen syytteen alaiseksi.

Maalittamiseen liittyen on tehty useita lainsäädäntömuutoksiin tähtääviä ehdotuksia. Maalittamisesta on käyty laajaa keskustelua julkisuudessa ja lakimies- ja poliisijärjestöissä. Esityksessä onkin kysymys yhdestä toimenpiteestä, jolla pyritään puuttumaan maalittamiseksi kutsuttuun ilmiöön. Laitonta uhkausta koskevan säännöksen syyteoikeutta koskevalla muutoksella kyetään puuttumaan kuitenkin vain varsin rajatusti moitittavana pidettävään maalittamiseen. Tuomariliiton ja muiden lakimiesjärjestöjen sekä poliiseja edustavan SPJL:n näkemyksen mukaan tämä ei ole riittävä keino torjua oikeudenhoidon luottamusta ja hallinnon toimintakykyä viime kädessä horjuttavaa ilmiötä. Vaikka teko kohdistuu yhteiskuntaan, niin teon seuraukset kohdistuvat yksitäiseen virkamieheen tai jopa hänen perheensä virkatehtävän vuoksi.

Tuomariliitto on täysin eri mieltä joulukuussa valmistuneen selvityksen kanssa siitä, että erillinen maalittamisen kriminalisointi ei olisi tarpeen.

Tuomariliitto katsoo, että maalittamista koskevan lainsäädännön valmistelu tulee aloittaa viipymättä oikeusministeriössä. Tässä yhteydessä on ratkaistava, saatetaanko vain viranomaisiin kohdistuva maalittaminen rikoslaissa erikseen rangaistavaksi vai ulotetaanko se yleisesti tekoihin, joilla on yhteys henkilön työtehtävään, jolloin se sisältäisi muun muassa mediaan ja tutkijoihin kohdistuvan maalittamisen.

Helsingissä ja Tampereella 29.1.2021

Antti Tapanila
Puheenjohtaja

Minna Hällström
Varapuheenjohtaja

Suomen tuomariliitto – Finlands domareförbund ry toimii tuomioistuinlaitoksen kehittämiseksi sekä sen merkityksen ja tuomarin riippumattoman aseman säilyttämiseksi yhteiskunnassa. Tuomarikunnan yhteisenä järjestönä Tuomariliitto valvoo ja edistää jäsentensä ammatillisia ja muita yhteisiä pyrkimyksiä.